

באוטו זמן הייתה במקומות חווה חקלאית. בעלייה של חוות זו גר בדירות, שמו היה חיליל טאבט. בכל קיז, בתקופת הגורן, כאשר היה מגיע לפקח על העבודות וחלוקת חלק היבול לא里斯ים,¹⁹ היה משתמש כנראה במקום המבזבז, והיה מגיע לביתנו במטולה רוכוב על סוס, יושב ומספר מעשיות על כס תה.

אבא שיער שסודה הוא מקומו של "יוסי בן יועזר איש צרצה".²⁰ האש הראשונה שנורתה על מטולה במאורעות תל-חי קשורה עם כפר זה. ועל כך יסופר בהמשך.

אבל-אל קמח - אבל בית מעכה הקדום, מחצית תושביו היו נוצרים. הנוצרים בדרך כלל היו מפותחים יותר בהשוואה לתושבי האיזור האחרים (היה להם קשר עם צרפת, ילדייהם למדו צרפתית).

במאורעות תל-חי נהרסו ונעזו כל היישובים האלה. מלבד גידידה שנותרה. התורכים, גם בימי השקיעה, עדיין נקבעו באמצעותם לשמרות השקט ברחבי האימפריה שלהם, האימפריה העות'מאנית.

אחד האמצעים הבודקים - הפרדה בין האוכלוסיות. "הפרד ומשול". וכך הכניסו התורכים לארץ ישראל, החל מהמאה הקודמת, קבוצות אוכלוסין מקומות שונים, כמו תורכמים, מוגרים, מצרים, צירקסים.

ала קיבלו זכויות מהשלטונות ושימשו גורם זר בין המקומיים, כדי שאלה לא יגיעה חיללה לגיבוש לאומי.

גימאל פאה, המפקד העליון על הצבא הтурקי, בא לביקור באיזור שלנו בזמן המלחמה. הביקור התחיל במטולה. גימאל פאה הגיע רוכוב על סוס בראש פמליית רוכבים. בדרך הצרה היורדת ממטולה נהרו לkratocephali רוכבים, על מיטב הסוסים והסוסות המקושטים של המתואלים ובראשם רכבו הבקים והשייחים. גם אנחנו יצאו ברכיבה, הרגשנו עצמנו או עלובים למדוי, ארבעה-חמשה רוכבים יהודים על סוסי עבודה.

גימאל פאה נח מעט במטולה, ואחרי כן פנה - לאו! לחסה, אל שייח' הבודאים חסין אל יוסוף. הבקים - ראש המתואלים - נשאו המומינים... "אל מה הוא הולך, אל רועה הג'מוסים זהה?!" ואל נשכח, שהיה ביניהם, בין הבקים, חבר הפרלמנט הтурקי.

הדבר היה במחשבה תחילה, עלבון מכון היטב לכל אוכלוסיית המתואלים כאשר העדיף עליהם גימאל פאה את "רועה הג'מוסים".